

NOMINERET

BYPLANPRISEN 2017

Prisen uddeles hvert år for planlægning, der er udtryk for nytænkning. Prisen er indstiftet af Dansk Byplanlaboratorium og Akademisk Arkitektforening, og vinderen afsløres på årets Byplanmøde d. 5. oktober i Fredericia.

Hvem sidder i juryen?

- **Lisbeth Nørskov Poulsen** og **Mads Rue**, udpeget af Akademisk Arkitektforening.
- **Jes Møller** og **Lene Krogh**, udpeget af Dansk Byplanlaboratorium.
- **Peer Frank**, udpeget af Foreningen af Byplanlæggere.

Hvem har fået prisen de sidste 3 år?

- **2016 Aalborg Kommune** for udvikling af havnefronten.
- **2015 Hjørring Kommune** for strategisk tilpasning og investering.
- **2014 Odense Kommune** for strategien fra stor dansk by til dansk storby.

Østerbro, Odense Kommune

Foto: Odense Kommune

Plads til alle

Fysisk sammenbinding og social bæredygtighed

Odense Kommune nomineres for områdefornyelsen på Østerbro, hvor der er skabt nye grønne forbindelser samt fysiske og sociale rammer for alle samfundsgrupper – ikke mindst dem på kanten. Østerbro er et gammelt område med industri, villaer og etageboliger. Bydelen har i mange år været lidt forsømt og var ved områdefornyelsens start præget af utryghed, nedslidning og sociale problemer.

Små tiltag – stor virkning

Borgerinddragelsen i kvarteret var og er både insisterende og inspirerende. De projekter borgerne og Odense Kommune sammen har udviklet kan fungere som inspiration for andre. Med få midler, fin arkitektur og stor omtanke har områdefornyelsen skabt en synlig forandring. Østerbro har fået en række nye grønne forbindelser, fine byrum, lommeparker, gadekunst og nye pladser og mødesteder. Eksempler kunne være Jernbanestien – en stibro over Odense Å – der før var utryk, men i dag er et benyttet stiforløb. Der kan også nævnes dagvarmestuen for socialt udsatte, hvor man kan være tryk og sætte sit eget præg på omgivelserne og ikke mindst de mobile hellesteder med ly for regn og vind, hvor socialt udsatte kan finde helle i en ellers usikker tilværelse på gaden.

Meget mere end fine ord

Juryen fremhæver Østerbro som et mønstereksempel på områdefornyelse. Planen er gennemført med stor respekt for de eksisterende brugere og kommunikationen er i øjenhøjde. Senest er resultaterne opsamlet i en pjece, der i tekst og billeder fortæller om projektet.

Hvis der skal være plads til alle i vores byer, kræver det en særlig opmærksomhed på de udsatte grupper – og her kan vi lade os inspirere af Odense Kommunes konsekvente og overbevisende tilgang.

NOMINERET**Ringkøbing K, Realdania By og Byg samt Ringkøbing-Skjern Kommune**

Foto: Ringkøbing K

Naturen før husene**Aktiv brug af landskabet**

Ringkøbing K nomineres for et flot åbningsgreb i forbindelse med udviklingen af en ny bydel. I de fleste byudviklingsprojekter starter man med at bygge huse og anlægge veje, hvorefter de grønne arealer mellem husene bliver etableret. I Ringkøbing K er det omvendt. Her er det første skridt et attraktivt naturområde med høj herlighedsværdi og adgang for alle.

3 naturtyper, attraktioner og stinet

Området rummer tre grundlæggende naturtyper: Artsrige blomstrende enge, skov og vådområder. Et vidt forgrenet stinet igennem alle 3 naturtyper og de omliggende områder sikrer god tilgængelighed og binder området sammen med den eksisterende by. Parallelt hermed etablerer Ringkøbing K løbende en række attraktioner i naturen. Det forventes, at 20.000 mennesker vil besøge bydelen i løbet af 2017.

Kommende bebyggelse

Ringkøbing K ligger tæt på kysten. En del af visionen er at vise, hvordan man i naturskønne, kystnære omgivelser kan bygge, uden at der sker en unødigt spredning i kystlandskabet. Det bliver spændende at se, hvordan markedet reagerer. Foreløbig kan man konstatere, at salget af de første 35 boliger er påbegyndt, og at godt 170 har skrevet sig op på venteliste.

Juryen finder tilgangen stærkt forfriskende og fremhæver den grundige planlægning med udarbejdelse af en udviklingsplan, en fysisk plan, et kvalitetsprogram og en eksempelsamling, der stærkt kan anbefales som læsning for kommende byudviklingsprojekter – især dem, der ligger udenfor de traditionelle vækstcentre.

NOMINERET**Banebyen, Proaktiv planlægning, Viborg Kommune**

Visualisering: Cubo Arkitekter

Dynamisk samarbejdsform**Stationsnær byomdannelse drevet af private**

Viborg Kommune bedriver strategisk planlægning med stor konsekvens. Byen, der geografisk ligger på skillelinjen mellem områder med vækst og affolkning, kan fremvise en perlerække af resultater – fra tiltrækning af Apple til gennemførelse af et af landets mest ambitiøse klimaprojekter med rekreativ værdi. Vi vil især fremhæve udviklingen af banebyen – et stort stationsnært, men indtil nu isoleret industri kvarter. I 2012 blev der udskrevet en byplankonkurrence og på baggrund heraf udarbejdet en helhedsplan, der belyser, hvordan det gamle erhvervsområde kan kobles til bymidten på den anden side af jernbanen.

Banebyrådet

Kommunen, der har erhvervsfremme højt på dagsordenen, har nedsat et Banebyråd. I rådet sidder politikere, større grundejere, private udviklere, bygherrer mv.. Rådet, der har borgmesteren som formand, har haft afgørende betydning for kommunens investeringer, og rådets medlemmer bidrager alle aktivt til at fremme udvikling af området.

Nu går det stærkt

Siden anlægsarbejdet startede i 2016, er en stopklods af en fabrik revet ned og ny vej etableret. Et moderne ungdomscenter tager form. I løbet af de næste år forventes 200 boliger, en banebro, flere veje, stier, parkering, grønne områder og et gymnasium realiseret.

Juryen fremhæver, at Viborgs proaktive planlægning er en stærk fortætning nær stationen. Samarbejdsformen skaber dynamik. Det politiske ejerskab er stærkt, og der er løbende dialog på tværs af offentlige og private aktører. Andre kommuner, der står foran større omdannelsesprojekter, kan med stor fordel skele til Viborgs tilgang og proces.